

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 9P/58/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420203874
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Igor Valent
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2021:6420203874.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Igorom Valentom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: mal. E. Y. T., W.. XX.XX.XXXX, M. F. Ž. W. Q., L. XXX/XXX, t. č. pobytom H. T. N., W.. I. Q., Q. XXX, v konaní zastúpená opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F. Š.M., pracovisko Ž. W. Q., dieťa rodičov: otec: C. H., W.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. Ž. W. Q. a matka: A. T., W.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. Ž. W. Q., o návrhu navrhovateľky stará matka: Y. T., W.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž. W. Q., L. XXX/XXX, na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

Súd náhradnú osobnú starostlivosť nad maloletou E. Y. T., W.. XX.XX.XXXX, nariadenú Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 12P/52/2013-26 zo dňa 12.09.2013 zrušuje.

Súd nad maloletou E. Y. T., W.. XX.XX.XXXX nariaďuje ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Z. T. H. E. C. Z., W.. I. M., F. XXXX/XX počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Matka maloletého dieťaťa A. T., W.. XX.XX.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletej E. Y. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Z. T. H. E. C. Z., W.. I. M. L. L. M., F. XXXX/XX počnúc dňom umiestnenia maloletého dieťaťa.

Otec maloletého dieťaťa C. H., W.. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej E. Y. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Z. T. H. E. C. Z., W.. I. M., L. L. M., F. XXXX/XX počnúc dňom umiestnenia maloletého dieťaťa.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 30.11.2020 stará matka maloletého dieťaťa Y. T.V. podala na tunajší súd návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletou E. Y. T. s odôvodnením, že nedokáže ďalej zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a to jednak vzhľadom na svoj zdravotný stav, ako i vzhľadom na správanie sa maloletého dieťaťa, ktoré ju nerešpektuje. Dlhodobou a opakovane pretrvávajú s maloletým dieťaťom v domácom prostredí výchovné problémy a aktuálne maloleté dieťa v dôsledku poruchy správania je umiestnené v T. N. Q..

2. Súd doručoval návrh na začatie konania pre oboch rodičov maloletého dieťaťa, ktorí sa k návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nevyjadrili. V rámci šetrenia, ktoré uskutočnil kolízny

opatrovník, ako matka maloletého dieťaťa A. T., tak i otec maloletého dieťaťa C. H. uviedli, že nie sú schopní zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

3. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny F. Š., T. Ž. W. Q. v rámci sociálneho šetrenia realizoval rozhovor jednak s maloletým dieťaťom, ako i s navrhovateľkou. Tiež bol vykonaný pohovor s matkou maloletého dieťaťa, ako i starou matkou maloletého dieťaťa zo strany otca F. H., dožiadal Referát poradensko-psychologických služieb Ž. W. Q., ktorý realizoval v rámci spolupráce pohovory navrhovateľky a maloletého dieťaťa a uskutočňoval konzultácie. Tiež uskutočnil šetrenie na L. Š. K. L. Z. U. V., a taktiež dotazoval H. T. N.X. Q..

Kolízny opatrovník uviedol, že maloletá E. Y. je dieťaťom s dlhodobým problémovým správaním. V minulosti opakovane umiestnená v psychiatrických liečebniach s pretrvávajúcimi výchovnými problémami počas zabezpečovania starostlivosti o dieťa navrhovateľkou formou náhradnej osobnej starostlivosti s tým, že matka i otec dlhodobo od roku 2013 nezabezpečujú osobnú starostlivosť o dieťa. V dôsledku zanedbávania rodičovskej osobnej starostlivosti dieťa bolo zverené navrhovateľke do náhradnej osobnej starostlivosti rozhodnutím OS Žiar nad Hronom.

4. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine (ďalej len ZoR) súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti zanedbáva maloleté dieťa, alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada. Samotná náhradná osobná starostlivosť je založená na princípe dobrovoľnosti. Súhlas osoby, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti je nevyhnutnou podmienkou pre nariadenie takejto náhradnej osobnej starostlivosti, a preto ak osoba, ktorej dieťa bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti nemá ďalej záujem poskytovať takúto starostlivosť o dieťa, nemožno ju v rámci zákonnej úpravy k tomu nútiť.

5. Navrhovateľka podala návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti ako stará matka maloletej E. Y. T. a to opakovane. Práve v dôsledku subjektívnych problémov na strane navrhovateľky (nepriaznivý zdravotný stav), ako i v dôsledku výchovných problémov s maloletým dieťaťom už dňa 04.06.2020 navrhovateľka podala na tunajší súd návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, ktorý návrh neskôr vzala späť a tunajší súd uznesením 24P/25/2020 zo dňa 17.06.2020 preto takéto konanie zastavil.

Súd mal za preukázané, že navrhovateľka dlhodobo zabezpečovala náhradnú osobnú starostlivosť o maloletú Y. T., keďže už rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 12P/52/2013 zo dňa 12.09.2013 jej maloletá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti práve z dôvodu, že rodičia maloletého dieťaťa zanedbávali osobnú starostlivosť o dieťa. Navrhovateľka podala návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom nie svojvoľne, ale s prihliadnutím na všetky okolnosti a to svoj nepriaznivý zdravotný stav a prioritne, vzhľadom na skutočnosť, že maloletá je výchovne nezvládnuteľné dieťa, výchovné problémy u dieťaťa dlhodobo pretrvávajú a je psychiatrickým pacientom.

6. Pokiaľ dôjde k zrušeniu náhradnej osobnej starostlivosti nasleduje obnovenie výkonu rodičovských práv a povinností rodičov v pôvodnom rozsahu. V prejednávanvej veci však súd skúmal, či rodičia dokážu zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté dieťa a či naďalej nie je nevyhnutné zabezpečiť aj naďalej náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa.

7. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ako kolízny opatrovník maloletého dieťaťa deklaroval, že rodičia nie sú schopní zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú E. Y.. Otec maloletého dieťaťa C. H. nie je s dieťaťom v kontakte prakticky od jeho narodenia. Matka maloletého dieťaťa A. T. žije túlavým spôsobom života a v rámci šetrenia, ktoré realizoval kolízny opatrovník uviedla, že nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o dieťa, nemá vytvorené ani materiálne podmienky, nemá zabezpečené bývanie.

Z poverenia súdu kolízny opatrovník zisťoval možnosť inej formy náhradnej starostlivosti a to formou náhradnej osobnej starostlivosti prostredníctvom príbuzných maloletého dieťaťa a zistil, že stará matka zo strany otca maloletého dieťaťa F. H., neprejavila záujem prevziať dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti a medzi starou matkou a dieťaťom nie je vytvorená ani žiadna citová väzba. Iných príbuzných maloleté dieťa nemá. Kolízny opatrovník deklaroval, že ani v zozname žiadateľov o sprostredkovanie náhradnej starostlivosti formou pestúnskej starostlivosti v súvislosti s E. Y. T. nevedie žiadne osoby, ktoré by boli schopné takúto náhradnú osobnú starostlivosť pre maloleté dieťa zabezpečiť.

8. Podľa § 52 ods. 1 ZoR, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

9. Podľa § 54 ods. 2 ZoR, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a:

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave,
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

10. Podľa § 54 ods. 5 ZoR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosť zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

11. Podľa § 55 ods. 1 ZoR, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany detí, obcou a príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

12. Súd pri svojom rozhodovaní o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti vychádzal z ustanovenia § 47 ods. 2 ZoR a náhradnú osobnú starostlivosť zrušil, keďže návrh na jej zrušenie podala navrhovateľka (stará matka maloletého dieťaťa), ktorej dieťa bolo v minulosti do takejto náhradnej osobnej starostlivosti zverené.

Súd mal za preukázané, že práve navrhovateľka zabezpečovala náhradnú osobnú starostlivosť o dieťa od roku 2013 z dôvodu, že rodičia maloletého dieťaťa takúto starostlivosť v minulosti zanedbávali. Aj v súčasnej dobe ani jeden z rodičov nie je schopní riadnym spôsobom starostlivosť dieťaťu poskytnúť. Aktuálne v dôsledku pretrvávajúcich problémov na strane maloletého dieťaťa je dieťa umiestnené v H. T. N. Q. a to odo dňa 21.01.2021, pričom dôvodom umiestnenia dieťaťa v takomto zariadení sú ťažkosti so správaním pri intelektových schopnostiach dieťaťa v pásme ľahkej duševnej zaostalosti. Dieťa bolo v zariadení umiestnené z dôvodu, že práve stará matka maloletého dieťaťa nedokázala zvládnuť výchovu dieťaťa a žiaden člen z rodiny maloletého dieťaťa neprejavil o dieťa záujem. H. T. N.Č. uviedla, že pre prípad nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom, ktorá môže byť nariadená aj v priebehu hospitalizácie, bude so zariadením, v ktorom bude dieťa v budúcnosti umiestnené, spolupracovať.

Z pripojených spisov ako, i zo správ o šetrení mal súd za preukázané, že u maloletého dieťaťa sa nejedná o krátkodobé problémové správanie, ale takéto správanie sa u dieťaťa vyskytuje dlhodobo, v dôsledku čoho opakovane (11 x) bolo maloleté dieťa v minulosti i hospitalizované.

Z podkladov aktuálnych správ kolízneho opatrovníka mal súd jednoznačne za preukázané, že v súčasnej dobe nemá kto zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa vzhľadom na skutočnosť, že otec od narodenia maloletého dieťaťa a matka minimálne od roku 2013 o dieťa neprejavujú žiadny záujem. Osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečovala stará matka, ktorá požiadala o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti v dôsledku viacerých okolností, či už subjektívnych (zdravotné problémy), resp. objektívnych (nevhodné správanie maloletého dieťaťa a výchovné problémy), a preto súd zisťoval možnosť pred tým, ako nariadi ústavnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom, zabezpečenie starostlivosti o dieťa formou náhradnej osobnej starostlivosti inou osobou, resp. formou pestúnskej starostlivosti. Keďže niet osôb, ktorým možno maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a taktiež nie je možné zabezpečiť náhradnú starostlivosť o dieťa formou pestúnskej starostlivosti, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a nad maloletým dieťaťom nariadil ústavnú starostlivosť v zmysle ustanovenia § 54 ods. 2 ZoR.

13. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 81 ods. 1, ods. 2 ZoR, ak súd rozhodne o nariadení ústavnej starostlivosti, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo ich osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

15. Vzhľadom na aktuálne pomery rodičov, súd určoval výšku vyživovacej povinnosti iba v rozsahu minimálneho výživného v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 62 ods. 3 ZoR. Podľa uvedeného ustanovenia je povinnosťou každého rodiča prispievať na výživu dieťaťa aspoň sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa, ktoré je určené Zákonom č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. V súčasnej dobe predstavuje výška minimálnej vyživovacej povinnosti sumu 29,42 €. S odkazom na ustanovenie § 81 ods. 2 ZoR, súd určil splatnosť výživného na účet zariadenia, v ktorom nariadil súd ústavnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom, t. j. Z. T. H. E. C. Z., W. I. M..

16. Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) o povinnosti nahradiť trovy konania ak nejde o trovy konania štátu, rozhodne súd len na návrh. O trovách konania súd vo veci rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania ani žiaden z účastníkov náhradu trov nežiadal.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Proti dohode rodičov vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ktorú súd rozsudkom schválil, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Toto právo nemajú účastníci konania, ktorí sa vzdali práva podať odvolanie.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (EP).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.